

Monumentnummer*: 46515

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 21
F 033 421 77 99
E info@cultureelerfgoed.nl

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 23 december 1986
Kadaster deel/nr: 82861/97

Monumentnaam**

de Schipborg

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Schipborg	Aa en Hunze	Drenthe

<i>Straat*</i>	<i>Nr*</i>	<i>Toev.*</i>	<i>Postcode*</i>	<i>Woonplaats*</i>	<i>Situering</i>	<i>Locatie</i>
Borgweg	66		9469 PJ	Schipborg		

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kad. object*</i>	<i>Appartement</i>	<i>Grondperceel</i>
Anloo	P			1663

Rijksmonumentomschrijving**

MODELBOERDERIJ "De Schipborg". In opdracht van A.G. Kroller in 1914 naar ontwerp van H.P. Berlage (1856-1934) in rationele trant gebouwde boerderij. Op zeer ruim en afgelegen terrein gesitueerd, uit baksteen opgetrokken, complex op rechthoekige plattegrond en bestaande uit in U-vorm rond een binnenplein met paardewed gegroepede dienstgebouwen en stallen onder zadeldaken, aan de vierde zijde met elkaar verbonden door een muur met toegangspoort met hek, aan beide zijden geflankeerd door een klein dienstgebouw. Buiten de ommuring twee geheel van ijzer geconstrueerde hooibergen (althans volgens het oorspronkelijk ontwerp).

Boerderijcomplex op rechthoekige plattegrond, opgetrokken uit baksteen en gedekt door met rode pannen belegde zadeldaken. Het hoofdgebouw in de vorm van een U, waarvan de beide lange vleugels volgens de oorspronkelijke opzet respectievelijk de koestallen met ruimte voor voederbereiding en een machinehal, en de varkensstallen met remise, voederbereiding en een paardestal bevatten; in de op het zuid-oosten gelegen korte vleugel der U-vorm zijn ondergebracht het woonhuis van de eigenaar, de woonruimte voor de boer, de zuivelbereiding en nog een remise. De beide gebouwtjes die de toegangspoort met het opschrift "De SCHIPBORG" flankeren, gelegen op het noord-oosten, bieden plaats aan respectievelijk de elektrische installatie en aan gereedschappen, dit alles echter volgens het oorspronkelijk ontwerp. De uitmonstering der gevels is zeer eenvoudig; rechthoekig of ronde ijzeren vensters

met sobere verdeling; rechte en half rond gesloten enkele en dubbele staldeuren. Voor enige verlevendiging van het totaal zorgen de hoger opgetrokken trijshuisjes, het eveneens iets hoger opgetrokken woonhuis met schoorstenen en uitgebouwd voorportaal, de ventilatie-torentjes op de eindgevels der bedrijfsgebouwen, het lijnenspel van de toegangspoort met lantaarns en flankerende gebouwtje en het met zorg in baksteen vormgegeven paardewed, met op elk der vier hoeken twee met lantaarns bekroonde kolommen, op het binnenplein.

De inrichting der gebouwen is sober en doelmatig, met uitzondering echter van het woonhuis van de vroegere eigenaar Kroller Jr. hiervoor is - in het interieur - onder meer gebruik gemaakt van verblendsteen, geglazuurde baksteen met en zonder motieven, natuursteen en eenvoudig bewerkt hout voor lambrizingen, betimmeringen en borstweringen; aan elementen als haardpartijen en dergelijke is de nodige zorg besteed.

Het belang van dit complex, bestaande uit in oorsprong modelboerderij met woonruimte voor eigenaar en boer, bedrijfsgebouwen, paardewed op binnenplein, muur met toegangspoort en twee dienstgebouwtjes en twee buiten de ommuring gelegen ijzeren hooischuren, is gelegen in de sobere, doelmatige, doch door het lijnenspel der daken en de vormgeving van het binnenterrein verlevendigde ontwerp; de weliswaar traditionele, doch zeker niet streekgebonden en welhaast "stedebouwkundig" planmatig gedachte opzet; de toepassing van nieuwe materialen zoals bijvoorbeeld ijzer voor de raamsparingen, hooischuren en andere constructie-onderdelen; de doelmatige moderne inrichting der stallen naar voorbeeld der boerderijen der Heide Maatschappij en de voor die tijd opmerkelijk te noemen constructie der zolderingen: holle stenen, gevat tussen ijzeren liggers ter verbetering van de ventilatie der bedrijfsgebouwen.

Hoofdcategorie

Boerderijen, molens en bedrijven

Subcategorie

Boerderij (M)

Functie